

ΠΩΣ Ο ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ ΕΠΑΙΡΝΕ ΦΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΚΑΝΕ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΜΕΡΙΚΟΙ ΚΡΙΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΥΝ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝΤΑΣ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΕΣ ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ

«Την Γαλάτειαν και μίαν καλύβην».

Σπυρίδων Βασιλειάδης, Γαλάτεια (αποσπάσματα)

ΓΑΛΑΤΕΙΑ / ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

Έρευνα και επιμέλεια κειμένων: Δημήτρης Συμεωνίδης JP

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Θάλαμος τής Γαλατείας εν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Πυγμαλίωνος. Ἡ Γαλάτεια περιβεβλημένη ἀργυραυγὴ μακρὰν ἐσθῆτα ἴσταται ἀναβάσα ἐπὶ σκίμποδος παρὰ τὸ παράθυρον. Κρατεῖ τὴν παλάμην ὑπὲρ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ φαίνεται ἐν ἀγωνία καθορώσα μακρὰν. Ἡ μελίχρυσος κόμη τῆς εἰς μακρὰ κύματα κατακυλιέται ὀπισθὲν τῆς ὡσανεὶ νὰ παρητήθῃ ἡμιτελῆς ἢ ἀρξαμένη αὐτῆς διακόσμησης. Εἶναι κάτωχρος καὶ στυγερά. Ἀντίπεραν ὑπολάμπει ἡ ἠώς). ΓΑΛΑΤΕΙΑ (μετὰ μικρὰν σιωπὴν θεωρήσασα κάτωθεν τοῦ παραθύρου). Εἴμαρται. Ἐὰν φανῆ ἐπανερχόμενος ὁ Πυγμαλίων, δέχθητέ με βράχοι κάτωθὲν μου καὶ κύματα! Μάτην θὰ διαπλωθῶσιν αἱ πτυχαὶ τῆς ἐσθῆτός μου εἰς τὸν ἀέρα ὡσεὶ πτέρυγες ἢ καρδία μυριάκις βαρυτέρα τοῦ σώματός μου θὰ συντριβῆ μετ' αὐτοῦ κατὰ πετρῶν ὡς ὑέλινον μηχανήμα. Τοῦτο μὲν οὕτως ἔχει ἀσφαλές. Ἐλεήσατε ὅμως γυναῖκα ἐρωμένην καὶ ἔκφρονα, ἐλεήσατέ με σεῖς, ὄρη ὑψηλά, καὶ ταπεινώθητε νὰ ἴδω ἀπώτατα τίς τῶν δύο ἀδελφῶν ἔρχεται! Ἐὰν ἔρχεται ὁ Ρέννος, ταπεινώθητε, ὄρη δυσπέραστα, ἀφανίσθητε εἰς τὰς κοίτας σας, ποταμοὶ ἀκράτητοι, ἵνα φθάσῃ ὀμαλώτατα καὶ ταχύτατα! (Σιωπᾶ καὶ βλέπει. Μετὰ τινος στιγμῆς). Οὔτε νέφος ἐκεῖθεν, οὔτε πτηνόν, οὔτε ἀνέμου πνοή!... Τίς θὰ ἐπανέλθῃ τῶν δύο ἀδελφῶν; -Ρέννε, μὲ ἐνθυμείσο ἢ ἐδειλιάσας; Ἴδου, ἀνατέλλει μετ' ὀλίγον ὁ ἥλιος... Ἄρα ἀπεχαιρέτισεν αὐτὸν χθὲς καὶ πανύστατον ὁ Πυγμαλίων; Ἥλιε, θὰ σ' ἐπανίδῃ ἄρα ὁ Ρέννος σήμερον; Τὰ γόνατά μου ἐκόπησαν... Πῶς ἰλιγγιῶ, πῶς σβύννομαι! -Ὦ, ἄς ἀπέθνησκον! (Μένει σύννους. Αἴφνης στραφεῖσα). Μήπως ὁ Ρέννος ἔφθασεν ἄλλοθεν καὶ ἐγὼ οὐδὲν οἶδα; (Καταβάσα ἔρχεται πρὸς τὴν θύραν ὡς ἀκροωμένη). Σιωπῆ, σιωπῆ ἀγωνιώδης ὡς ἡ πρὸ τοῦ κερανοῦ. Ὦ Ζεῦ, Ζεῦ τέλειε, τέλει τὰς ἐμὰς εὐχάς! (Ἐπανερχομένη εἰς τὸ παράθυρον). Ἄ, ἄ, ἄ! Ὁ Ρέννος, ὁ Ρέννος! Θεοί, ὁ Ρέννος! -Πτωχὲ Πυγμαλίων, ἀπέθανες! (Τρέχει, ἀνασεῖει πέραν τὰς χεῖρας εἰς χαιρετισμὸν καὶ ψιθυρίζει ἐν λυγμοῖς). Ρέννε μου... Ρέννε μου... -Τετέλεσται! Ἄς ἀποσυρθῶ, ἄς μακρυνθῶ τοῦ παραθύρου, διότι φοβοῦμαι μὴ, ἅμα πλησιάσῃ, ἀπ' ἐδῶ πετασθῶ εἰς τὰ στήθη του. (Ἀποσυρομένη καὶ πίπτουσα ὀλιγοδρανῆς καὶ δακρύρρους εἰς ἀνάκλιτρον). Πτωχὲ Πυγμαλίων, ἀπέθανες!

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

(Γαλάτεια. Εἰσέρχεται ὁ Ρέννος σκοτεινός

Πυγμαλίων καὶ Γαλάτεια

τὴν μορφήν καὶ τὸ βλέμμα).

ΓΑΛΑΤΕΙΑ (ὀρμώσα πρὸς τὸν Ρέννον). Ὦ, δι' ἐμὲ πρώτη ζωῆς ἡμέρα! Γλυκὴ φῶς ἐπανατέλλει πλησίον μου; Διατί νὰ διστάσω ὅτι ὁ Ρέννος θὰ ἐπανήρchet! Λοιπὸν ἐσώθημεν; (Ὁ Ρέννος σιωπᾶ). Ἀπέθανεν; Ὦ, ναί, ἔρρετε τοῦ λοιποῦ φροντίδες καὶ τρόμοι ἄγρυπνοι! Βλέπω, βλέπω ἐπὶ σοῦ τὴν βασιλείον σπάθην του! Ἦδη παρὰ τὸν Κωκυτὸν ἀναμένει με...

ΡΕΝΝΟΣ. Οἴμοι... Ἴσως θὰ ἦτο εὐτυχέστερος!

ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Ἀλλὰ ποτίζου, ποτίζου τῆς λήθης τὰ ὕδατα, Πυγμαλίων, ὅτι ἤδη νωχελῆς καὶ ἀπληστος τοῦ φωτός καὶ λάτρης θερμῆς τῆς ζωῆς καὶ ὅσον ἐπὶ μήκιστον ἀναβάλλουσα θὰ βραδύνω νὰ καταβῶ.

ΡΕΝΝΟΣ. Ἐὰν τοῦτο ἔκειτο εἰς χεῖράς σου, Γαλάτεια...

ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Παρὰ θεοῖς. Ἄλλ', ὦ Ρέννε, τανῦν εὐδαίμων καὶ θεῶν ἴσος σύ ὡς σοῦ δὲ τὰς χεῖρας καὶ ἡ τύχη τοῦ ἐμοῦ βίου καὶ τὸ γόητρον.

ΡΕΝΝΟΣ. Πόσον εἶπες ἀληθῆ!... Ὦ θεοί, ἄρα ὡς ὑμᾶς ἐδίκασα;

ΓΑΛΑΤΕΙΑ (ἐναγκαλιζομένη τὸν Ρέννον). Ἡ μὲν δίκη ἐκείνου ἐγένετο. Τὸ δὲ γέρας οἱ ἐμοὶ στεφανωτοὶ βραχίονες. Εἶπέ με ὅμως, Ρέννε, ὑπόπτυσέ τι, εἶπέ τι κατ' ἐμοῦ;

ΡΕΝΝΟΣ. Σὲ ἠγάπα, Γαλάτεια. Ἐξῆ διὰ σέ. Ὅ,τι ὠνειροπόλει ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ εὗρεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπίστευσε. Σὲ ἠγάπα ὡς ἠγάπα ὡς παιδίον καὶ θεός. «Παραιτῶ, μὲ εἶπε τὴν Κύπρον, τὴν βασιλείαν, τὸν κόσμον ὅλον ὅρκει εἰς ἐμὲ μία καλύβη καὶ ἡ Γαλάτεια». Ἦσο σύ, Γαλάτεια, ἐκείνη περὶ

ἧς μοὶ ὠμίλει;

ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Εἶτα λοιπὸν ἀπέθανε; Κατεσφάγη, ὡς εἶπομεν, Ρέννε μου; Εἶδες αὐτὸν ἀποπνέοντα;

ΡΕΝΝΟΣ (μετὰ τινος σιγῆς). Ἐκυλίετο εἰς τοὺς πόδας μου σπαίρων. Ἐπώμνυε τοῖς θεοῖς ὅτι ἦτο πρὸς ἐμὲ πλήρης στοργῆς καὶ ἀγνείας, ὡς ὅτε συνεπαίζομεν οἱ δύο δεκαετῆ μεράκια ὅτε ἐπεκαλεῖτο τὸ ὄνομά σου ὡς μόνης θεότητος πιστῆς καὶ προστάτιδος... Ἔστην ἀμείλικτος. Σὲ ἐνθυμούμην...

ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Γενναῖε Ρέννε! Τότε;

ΡΕΝΝΟΣ. Τότε μοὶ ἔδωκε τὴν σπάθην του, ἱκετεύων νὰ μὴ χράνω τὴν ἐμὴν ὡς ἀδελφοῦ εἰς τὸ αἷμά του, ἅμα δὲ ἐπευχόμενος νὰ βυθίσω ταύτην εἰς στήθη ὀλιγότερον τῶν ἐκείνου ἀθῶα καὶ πλειότερον στυγερά καὶ ἄστοργα... Οὔτοι ἦσαν οἱ τελευταῖοί του λόγοι.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Ἦτο οὕτω πάντοτε δειλός.

ΡΕΝΝΟΣ (μόλις συνέχων ἑαυτὸν). Τί; ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Ἴσως ἐφονεύθη μάτην ἢ δυνάμεθα νὰ κρατήσωμεν αὐτὸν θεράποντα. Διότι, ὅπως παρητήθῃ τῆς Κύπρου, οὕτως ἐὰν τῷ ἀπητέτο θὰ παρήτει τὴν σύννευον. ΡΕΝΝΟΣ (καθ' ἑαυτὸν καὶ χωρήσας πρὸς τὸ βάθος τῆς σκηνῆς). Ὦ τίγρεις, τίγρεις, καὶ ὅμως οἱ ἄνθρωποι καλοῦσι θηρία σᾶς! ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Ἄφες σκοτεινοὺς λόγους καὶ φόβους γραιῶν, Ρέννε μου. Πιστεύεις ἄρα ὅτι μὲ ἠγάπα ποτέ;

ΡΕΝΝΟΣ. Ἐὰν σὲ ἠγάπα, Γαλάτεια!... Ὁ ἔρωσ σου σὲ συνεκίνησεν ὅταν ἦσο ἔτι μάρμαρον, Γαλάτεια... Ἄλλ' ἔχουσι πλέον οἱ λίθοι πλειότερον ἴσως αἶμα καὶ σπλάγχνα μᾶλλον οἰκτιρμονα! Ἐὰν σὲ ἠγάπα!... Ἄκουσόν με, Γαλάτεια: πόσον θὰ ἐλαφρύνετο ἡ ἔνοχος καρδία μου, ἐὰν σὲ ἔβλεπε θλιβομένην μικρὸν διὰ τὸ μέγα ἔγκλημα, ὑγραίνουσαν τὰ ὄμματά σου μὲ δύο κᾶν μετανοίας δάκρυα! Ὁ Πυγμαλίων ἦτο ὁ παρὰ θεῶν σύντροφος τῆς ζωῆς σου, Γαλάτεια ὁ Πυγμαλίων ἔπαισε μόνον καὶ μέγιστα καθ' ἡμῶν ὅτι ἠγάπα ἀμφοτέρους τρυφερώτατα ἢ πίστις ἦτο τὸ πταῖσμά του.

Ὁ Πυγμαλίων θὰ εἶχε θεμέλιον τῆς ζωῆς του τὸν Ρέννον καὶ λαμπρὸν τῆς κεφαλῆς του διάδημα τὴν Γαλάτειαν... Ἐκ τόσων παλμῶν ἔρωτος οὐς ἐντός σου αἰσθάνεσαι οὐδ' εἰς αὐτῶν σὲ λέγει ἀνηλεῆ, οὐδ' εἰς σὲ κατηγορεῖ ὡς ἀγνώμονα;

ΓΑΛΑΤΕΙΑ (ἐπτοημένη). Μέγιστοι θεοί!... Μήπως, Ρέννε, μήπως ὁ Πυγμαλίων ἀκόμη ζῆ;

ΡΕΝΝΟΣ. Οἴμοι!... Κλαίω διότι εἶνε πλέον ἢ νεκρός...

Ἡ Συνέχεια τὴν ἄλλῃ Παρασκευῇ

Ἐλεήσατε ὅμως γυναῖκα ἐρωμένην καὶ ἔκφρονα, ἐλεήσατέ με σεῖς, ὄρη ὑψηλά, καὶ ταπεινώθητε νὰ ἴδω ἀπώτατα τίς τῶν δύο ἀδελφῶν ἔρχεται!